

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
استان اردبیل

سیزدهمین همایش ملی علوم و مهندسی آبخیزداری ایران و سومین همایش ملی میانت از منابع طبیعی و محیط زیست 10 و 11 مهرماه 1397، دانشگاه محقق اردبیلی

مقایسه تغییرات تولید اولیه در داخل و خارج قرق مرآت شغال دره نمین، استان اردبیل

فرهاد وارسته^{1*}، اردوان قربانی²، مهدی معماری³، محمود بیدار لرد⁴، فرید دادجو⁵، حمید الیاسی بروجنی⁶
1 و 2- نویسنده مسوول: دانشجوی، کارشناسی ارشد مرتعداری، منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیل، (farhad_446@yahoo.com)

2- دانشیار، دکترای علوم مرتع، منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیل، (a_ghorbani@uma.ac.ir)

3- استادیار، دکترای علوم مرتع، منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیل، (moameri@uma.ac.ir)

4- استادیار، دکترای سیستماتیک گیاهی، گیاهشناسی، همکار دانشگاه محقق اردبیل، (bidar.zist@gmail.com)

5- کارشناس ارشد، دانش آموخته ارشد علوم مرتع، منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیل، (fdfarid72@gmail.com)

6- کارشناس ارشد، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، (hamidel@gmail.com)

چکیده

هدف اصلی تحقیق بررسی تغییرات تولید اولیه سطح زمین فرم‌های رویشی و کل در داخل و خارج قرق مرآت شغال دره نمین بود. به منظور اندازه‌گیری تولید اولیه سطح زمین سه مکان در داخل قرق و سه مکان در مرآت تحت چرا (خارج قرق) انتخاب شد. در هر مکان سه ترانسکت صد متری موازی باهم با فواصل 50 متر از یکدیگر عمود بر شیب و در امتداد هر ترانسکت 10 پلات یک متر مربعی با فواصل 10 متری از همدیگر مستقر شد. سپس تولید اولیه سطح زمین فرم‌های رویشی گندمیان و پهن برگان علفی در سطح هر پلات به روش قطع و توزین جمع‌آوری شد. برای بررسی تغییرات در داخل و خارج قرق و همچنین در طبقات ارتفاعی (سه طبقه ارتفاعی) به ترتیب از آزمون t و تجزیه واریانس یکطرفه (آزمون دانکن) استفاده شد. نتایج نشان داد که اختلاف تولید اولیه سطح زمین فرم‌های رویشی و کل در داخل و خارج قرق و طبقات مختلف ارتفاعی معنی‌دار بوده و قرق باعث بهبود و افزایش تولید اولیه سطح زمین می‌شود. بنابراین یکی از روش‌های مدیریتی خوب برای احیای مراتع و افزایش تولید اولیه سطح زمین است که با دادن فرصت احیا و عدم چرای دام‌ها این اتفاق می‌افتد. ضرورت این پژوهش، استفاده از نتایج در راستای ایجاد تعادل در عرضه و تقاضای محصولات و توازن کربن است.

واژگان کلیدی: تولید اولیه سطح زمین، قرق، مراتع شغال دره، استان اردبیل